



กฎกระทรวง

กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา
การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง
และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
กับมาตรา ๘ และมาตรา ๓๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษารวมตัวกัน
ไม่น้อยกว่าสิบห้าคน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง
เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง
มีที่ตั้งขององค์กรหรือสาขาเป็นที่แน่นอนอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้นและไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า สมาคม มูลนิธิ สหกรณ์ หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มี
ฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวมอย่าง
ต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี และมีที่ตั้งขององค์กรหรือสาขาเป็นที่แน่นอนอยู่ในเขตพื้นที่
การศึกษานั้น ยกเว้นสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพครู สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษาและ
สมาคมผู้ปกครองและครู

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้ง
ตามกฎหมาย ซึ่งมีเขตการบริหารราชการอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

“สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพครู” หมายความว่า สมาคมของผู้ประกอบวิชาชีพครูที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีที่ตั้งของสมาคมหรือสาขาอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

“สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา” หมายความว่า สมาคมของผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีที่ตั้งของสมาคมหรือสาขาอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

“สมาคมผู้ปกครองและครู” หมายความว่า สมาคมของผู้ปกครองและครูที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาหรือสถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

“ครู” หมายความว่า ครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

“ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า บุคลากรทางการศึกษาอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อ ๒ ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ

(๒) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน

(๓) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนหนึ่งคน

(๔) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนสองคน โดยให้มีผู้แทนจากเทศบาล จำนวนหนึ่งคน เว้นแต่ในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีเมืองพัทยาอยู่ในเขตให้มีผู้แทนจากเมืองพัทยา จำนวนหนึ่งคน และเขตพื้นที่การศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครให้มีผู้แทนจากกรุงเทพมหานคร จำนวนสองคน

(๕) กรรมการที่เป็นผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพครู จำนวนหนึ่งคน

(๖) กรรมการที่เป็นผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา จำนวนหนึ่งคน

(๗) กรรมการที่เป็นผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู ซึ่งต้องไม่เป็นครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา หรือบุคลากรทางการศึกษา จำนวนหนึ่งคน

(๘) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม จำนวนหกคน

(๙) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอาจแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้

ข้อ ๓ ประธานกรรมการและกรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นคู่สัญญากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในเขตพื้นที่การศึกษา

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ยกเว้นกรรมการตามข้อ ๒ (๔)

(๗) ไม่เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่าสองเขตพื้นที่การศึกษาในเวลาเดียวกัน

ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตาม (๕) (๖) หรือ (๗) ผู้นั้นต้องออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบกิจการหรือการใดๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้ว ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

ข้อ ๔ นอกจากมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓ แล้ว

(๑) กรรมการตามข้อ ๒ (๒) ต้องเป็นสมาชิก กรรมการ กรรมการบริหาร หรือผู้บริหารองค์กรนั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาหรือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น

(๒) กรรมการตามข้อ ๒ (๓) ต้องเป็นสมาชิก หุ่นส่วน หรือกรรมการบริหารขององค์กรเอกชนนั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาหรือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น

(๓) กรรมการตามข้อ ๒ (๔) ต้องเป็นผู้บริหารหรือกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๔) กรรมการตามข้อ ๒ (๕) ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นครูในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

(๕) กรรมการตามข้อ ๒ (๖) ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

(๖) กรรมการตามข้อ ๒ (๗) ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมนั้น

(๗) กรรมการตามข้อ ๒ (๘) ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม หรือในด้านอื่น และมีประสบการณ์การทำงานในด้านนั้นๆ ไม่น้อยกว่าห้าปี หรือได้รับการยกย่องว่ามีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม หรือด้านอื่นๆ โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) การสรรหาและการเลือกกรรมการตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ให้องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพครู สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา และสมาคมผู้ปกครองและครู เสนอรายชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๓ และข้อ ๔ แห่งละหนึ่งคน และสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอรายชื่อแห่งละสองคน จากนั้นให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือจำนวนตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) แล้วนำรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกเสนอประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ในการสรรหาและการเลือก ให้องค์กรและสมาคมแต่ละประเภทแยกกันดำเนินการ

ในกรณีไม่มีองค์กรหรือสมาคมตามวรรคหนึ่ง ในเขตพื้นที่การศึกษาหรือมีแต่ไม่มีการเสนอชื่อผู้แทนเพื่อเข้ารับเลือกเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนสมาคมในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรหรือสมาคมประเภทนั้น

(๒) การสรรหาและการเลือกกรรมการตามข้อ ๒ (๘) ให้มีคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตั้งอยู่ หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เป็นประธาน ผู้แทนสภาวัฒนธรรมจังหวัดหรือผู้แทนสภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญา ซึ่งมีที่ตั้งหรือมีวิทยาเขต ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานั้น และผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๕) (๖) และ (๗) เป็นกรรมการ โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาระดับปริญญา ให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

ให้คณะกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง เสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามข้อ ๓ และข้อ ๔ (๗) จำนวนสิบสี่คนต่อประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ให้ประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคล ดังกล่าวให้เหลือเจ็ดคนเพื่อเสนอประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ

(๓) การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการ ให้กรรมการตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ร่วมกันเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำชื่อเสนอประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ นอกจาก ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

ข้อ ๗ ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน สองวาระติดต่อกันมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๓ หรือข้อ ๔

(๔) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติ เสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

ข้อ ๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการก็ได้

ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่

ข้อ ๙ ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๐ ในวาระเริ่มแรกกรรมการตามข้อ ๒ (๕) และ (๖) ยังไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจนกว่าคุรุสภาจะกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อ ๑๑ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติ หรือการดำเนินการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

อดิศักดิ์ โพธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๓๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติให้จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้